

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. december 12. napján kelt 7.G.40.474/2011/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 20. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 750.000 (Hétszázötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget,

továbbá az államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és még három gazdasági társaság (a ... Kft., a ... Kft., a ... Kft.) mint franchise átvéők, valamint az alperes mint franchise rendszergazda 2011. március 9-i keltezéssel megállapodást írtak alá, amelyben előzményként rögzítették, hogy franchise szerződések megszűnéséből eredően a feleket egymással szemben elszámolási kötelezettség terheli, a megállapodás az elszámolás lezárására irányul. Az okirat 1. pontja a franchise átvéők lejárt kötelezettségeinek megjelölését tartalmazza a megállapodás mellékleteit képező tételes kimutatásokra utalva. Az 1.1. pont szerint a franchise átvéők 2011. február 28. napjával lejárt szállítói tartozásait a megállapodás 1. számú mellékletét képező tételes kimutatás rögzíti. A 2. pont szerint a franchise átvéőknek a rendszergazda alperessel és a franchise átadóval szemben másodlagos kondíciók jogcímén fennálló követeléseit tekintetében a felek között vita van, egyeztetéseik nem vezettek eredményre. A 4.1. pont úgy rendelkezik, a rendszergazda (alperes) „a franchise szerződésből fakadó

kezesi felelőssége okán franchise átvévő 1. sz. mellékletben felsorolt szállítói tartozásaiból jelen okirat aláírásával arányban átvállalja bruttó 405.000.000 forint összegű tartozás kiegyenlítését". A megállapodás aláírását követő 15 napon belül tájékoztatja a franchise átvévőket, hogy a mellékletben felsorolt szállítók közül kinek a követelését, milyen összegben elégíti ki. Kötelezi magát arra, hogy a tartozásátvállalásról a szállítókat tájékoztatja és beszerzi hozzájárulásukat a jogügyletthez, továbbá nyilatkozatukat arról, hogy az átvévőkkel szembeni követelésük milyen összegben kerül kiegyenlítésre. A szállítók hozzájárulásának hiányában alperes köteles olyan helyzetbe hozni a franchise átvévőket, hogy tartozásukat a jelen pontban írt összeg erejéig a szállítók felé teljesíthessék.

A 4.2. pontban alperes a 2. számú mellékletben felsorolt felperesi bérleti díj tartozások kiegyenlítését is átvállalta azzal, hogy ezzel összefüggésben egyebekben lényegében a 4.1. pont szerinti kötelezettségek teljesítését vállalta. Az 5.1. pontban a franchise átvévők a megállapodás aláírásával „visszavonhatatlanul lemondtak” az alperessel, valamint a franchise átvévővel szemben másodlagos kondíciók jogcímén fennálló követeléseikről.

A 7.1. pont azt rögzíti, hogy a megállapodásban foglaltak teljesítése esetén a felek a megállapodással érintett jogügyletekkel és jogviszonnyal kapcsolatban mindenre kiterjedően elszámoltak egymással, egymással szemben követelésük nincs, és ilyen igényt a jövőben sem támasztanak.

A 7.2. pontban az alperes azt vállalta, hogy a megállapodás aláírását követő 60 napon belül tételesen elvégzi az elszámolást a szállítókkal, és ennek megtörténtétől 5 munkanapon belül a dokumentumok megküldésével tájékoztatja a franchise átvévőket. Az alperes továbbá vállalta azt is, hogy amennyiben az elszámolás során a 4.1. pont szerinti tartozások átvállalásához kiadott szállítói hozzájáruló nyilatkozatok bruttó összege kevesebb az átvállalt tartozások 405.000.000 forint összegénél, a különbözetet 15 napon belül közvetlenül megfizeti a hozzájárulást megtagadó szállítónak.

A megállapodás 1. számú melléklete a franchise átvévők szerinti bontásban tartalmazza a szállítókkal szembeni tartozásaik felsorolását, a szállító neve és a tartozás összege megjelölésével.

A felperes jogi képviselője útján 2011. május 12-i, majd 2011. május 16-i keltezéssel a 2011. március 9-i megállapodásban foglaltak teljesítésére irányuló felszólító leveleket küldött az alperesnek. Ezt követően az alperestől kapott tájékoztatásban foglaltakra utalva 2011. május 18-án kelt levelében a felperes jogi képviselője egyebek mellett azt közölte az alperessel, hogy álláspontja szerint a megállapodás szerinti tartozásátvállaláshoz szükséges hozzájáruló nyilatkozatok beszerzésének elmaradása, illetve a szállítók kiválasztásával kapcsolatos közlés elmaradása és az általa közölt tartozások összege között nincs összefüggés, az esetleges folyószámla egyeztetések megtörténte vagy elmaradása irreleváns, ezért az alperesi késedelem a felperesnek nem róható fel. A levél szerint továbbá a megállapodás 2. számú mellékletében kimutatott bérleti díj rendezését igazoló nyilatkozatok kiadását az érintett cégek felperesi felhívás ellenére megtagadták. A felperes, valamint a 2011. március 9-i megállapodást franchise átvévőként aláíró további három gazdasági társaság 2011. május 20-i keltezéssel megállapodást írtak alá. Ebben rögzítették, hogy az alperes többszöri felszólítás ellenére nem tett eleget

a vele kötött megállapodás 4.1. és 7.2. pontjában vállalt kötelezettségeinek, a megállapodás szerinti teljesítési határidők eredménytelenül teltek el; az alperes megszegte a megállapodás 4.1. pontjában foglalt kötelezettségeit, ezért a franchise átvevőket köteles olyan helyzetbe hozni, hogy a szállítók felé fennálló 405.000.000 forint összegű tartozásukat teljesíthessék. Mindezekre tekintettel a franchise átvevők abban állapodtak meg, hogy az alperessel kötött megállapodás 4.2. pontjában írt 405.000.000 forintot, mint az alperessel szembeni „elismert követelést” egymás között megosztják, a franchise szerződések alapján fennálló 2009. és 2010. évi bónuszkövetelések arányában és azt könyveikben ennek megfelelően tartják nyilván az alperessel szembeni követelésként. A megállapodás értelmében az alperessel szemben fennálló követelésekből a megosztást követően a felperest 119.171.250 forint illeti meg.

A felperes 2011. május 20-i keltezéssel a ... Kft.-vel is megállapodást írt alá, amelyben a tartozásátvállalási megállapodás teljesítésének alperesi elmulasztására tekintettel a bérleti és üzemeltetési költségekkel kapcsolatosan alperessel szemben fennálló követeléseiket osztották meg úgy, hogy a felperesnek 167.864.239 forint jár.

A felperes 2011. június 9. napjától felszámolás alá került.

A felperes felszámolója 2011. július 25-én kelt levelében felszólította az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 119.171.250 forintot, a 2011. márciusában kötött megállapodás 4.2. pontja értelmében.

Az alperes 2011. augusztus 1-jén kelt válaszelevelében közölte a felperessel, hogy vele szemben a 2011. márciusi megállapodás alapján semmiféle fizetési kötelezettsége nem áll fenn, figyelemmel arra, hogy a jogszabályi rendelkezések értelmében a megállapodással érintett kötelezettségeit felperesnek ki kellett vezetnie könyveiből, így nincs olyan kötelezettsége, amelyekkel szemben az alperest elszámolási kötelezettség terhelné. Alperes rendezte a felperessel szembeni tartozását, ezért a fizetési felszólítás alaptalan.

2011. december 12-i keltezéssel az alperes újabb levelet küldött a felperesnek a 2011. július 29-i fizetési felszólítással összefüggésben, amelyben közölte, a 2011. márciusi megállapodás alapján az elszámolás 2011. november végére zárult le, a késedelmet az okozta, hogy a felperes által rendelkezésre bocsátott adatok sem az alperes, sem a szállítók nyilatkozataival nem egyeztek, ezért a szállítói követelések tételes egyeztetése vált szükségessé. Az alperes közölte azt is, a megállapodás alapján a felperes helyett a levélhez mellékelte tételes kimutatásban foglaltak szerint mindösszesen 102.803.817 forint összegű szállítói követelést egyenlített ki.

A felperes 2011. november 4-én előterjesztett, utóbb módosított keresetében az alperest a Ptk. 300. § (1) bekezdésére, 313. §-ára, 332. § (1) bekezdésére, 318. §-ára és 339. §-ára utalva 287.035.489 forint és 2011. március 24-től a Ptk. 301/A. §-a szerinti törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

A kereseti előadás szerint miután a 2011. márciusi megállapodás 5.1. pontjában a franchise átvevők, köztük a felperes is lemondtak az alperessel szemben fennálló követeléseikről, a franchise átvevők szállítókkal szembeni tartozásainak átvállalására az alperes részéről ellenérték fejében került sor.

Az alperes nem tett eleget a szerződésben vállalt kötelezettségeinek, a 4.1. és 4.2. pontban foglaltakat megsértve 15 napon belül nem közölte felperessel, hogy mely szállítói, bérbeadói tartozásokat egyenlíti ki, a jogosultak hozzájáruló nyilatkozatait sem szerezte be, továbbá a 7.2. pontban meghatározott 60 napon belül elszámolási kötelezettségének sem tett eleget.

A felperes véleménye szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok, adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tartozásátvállalással érintett szállítók hozzájáruló nyilatkozatainak beszerzésére alperes részéről a felperesi felszámolás kezdő időpontjáig nem került sor, illetve a felszámolás kezdő időpontjáig a szállítói követelések nem nyertek kielégítést. A szállítói hozzájáruló nyilatkozatok hiányában a tartozásátvállalási megállapodás szerinti szállítói tartozások a felperes felszámolás alá kerülése időpontjában nem szálltak át az alperesre, így azok kötelezettje továbbra is a felperes maradt, így kötelezettségek a felperes felszámolás körébe tartozó vagyonába kerültek.

A felperes a BH 2007.342. számú határozatban foglaltakra is hivatkozással hangsúlyozta, az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 4. §-ában, 34. § (2) bekezdésében, 38. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel a felszámolás kezdő időpontját követően az adóssal szembeni követelések csak a felszámolás körébe tartozó vagyonból, a felszámolási eljárás keretében a Cstv.-ben szabályozott eljárási rendben elégíthetők ki. Ebből következően a felszámolás kezdő időpontja után már nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a tartozásátvállalási megállapodás szerinti kötelezettségét alperes a szállítói követelések közvetlen kielégítésével teljesítse, a megállapodásban foglaltaknak kizárólag úgy tehet eleget, hogy a tartozásátvállalással érintett szállítói követelések összegéből a franchise átvevők 2011. május 20-i megállapodása szerint felperesre eső részt közvetlenül a felperesnek fizeti meg, így hozza abba a helyzetbe, hogy a felszámolási vagyonból a tartozásátvállalással érintett szállítói tartozásokat kiegyenlíthesse.

A felperes állította, alperes csak azon hitelezők esetében mentesülhet a kereseti kérelem szerinti fizetési kötelezettsége alól, akiknek követelését még a felszámolás kezdő időpontját megelőzően kiegyenlítette, amit az alperes köteles bizonyítani, e körben könyvszakértői bizonyítás szükséges. Az alperes által a perben csatolt szállítói nyilatkozatok nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a perbeli tartozásátvállalás a nyilatkozatot tévő szállítókkal szemben a felszámolás kezdő időpontja előtt hatályosult volna, illetve hogy az alperes részéről teljesítés történt volna, a felszámolás kezdő időpontja után tett szállítói hozzájáruló nyilatkozatoknak pedig a kereset elbírálása szempontjából nincs jogi relevanciája. Az alperes szerződésszegésére tekintettel továbbá annak sincs jelentősége a perben, hogy a tartozásátvállalási megállapodással érintett szállítók közül utóbb ki vonta vissza a felszámolási eljárásban előterjesztett hitelezői követelését, az alperes kereseti kérelem szerinti fizetési kötelezettsége ettől függetlenül fennáll.

A felperes egyébként is vitatta az alperes által csatolt szállítói hozzájáruló nyilatkozatok bizonyító erejét. Arra hivatkozott, hogy a nyilatkozatot kiállítók egy része nem szerepelt a tartozásátvállalási megállapodás mellékletében felsorolt szállítók között, továbbá, hogy a nyilatkozók közül többen a felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentést terjesztettek elő, amire nyilvánvalóan nem kerülhetett

volna sor akkor, ha az elszámolásra az alperesi előadásnak megfelelően már a felszámolás megkezdését megelőzően sor került volna.

A felperes szükség esetére igazságügyi könyvszakértő kirendelését indítványozta annak vizsgálatára, hogy a felszámolás kezdő időpontját megelőzően az alperes milyen szállítói tartozásokat egyenlített ki.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Vitatta, hogy a 2011. március 9-i megállapodás alapján a felperessel szemben pénzfizetési kötelezettség terhelné. Állította, eleget tett a tartozásátvállalási megállapodásban vállalt kötelezettségeinek, a megállapodásban biztosított választási jogával élve a kiválasztott szállítókat 2011 márciusában megkereste és kérte hozzájárulásukat a tartozásátvállaláshoz, ami 90.005.790 forint összegű tartozás vonatkozásában meg is történt. Ennek bizonyítására alperes szállítói nyilatkozatokat csatolt, csatolta továbbá a 2001. márciusi megállapodás 1. számú melléklete felperesi szállítókra vonatkozó táblázatán alapuló tételes kimutatását, a tartozásátvállaláshoz hozzájáruló felperesi szállítók részére kiegyenlített követelések összegéről.

Az alperes hivatkozott arra is, a megállapodásban foglaltaknak a bérleti díj tekintetében is eleget tett. Ennek bizonyítására csatolta a ... Kft., a ... Kft., valamint a ... Kft. 2011. július 29-i keltezésű nyilatkozatait, amelyek egyebek mellett azt rögzítik, hogy nevezettek a felszámolási eljárás során a felperessel szemben semmilyen követelést nem érvényesítenek.

Az alperes továbbá állította, nem volt jogszabályi akadálya annak, hogy a felperes elleni felszámolás kezdő időpontját követően beszerezze a megállapodás szerinti tartozások átvállalásához a jogosultak hozzájáruló nyilatkozatát és a tartozásátvállaláshoz hozzájáruló szállítók követeléseit kiegyenlíthesse. A csődtörvény felperes által hivatkozott rendelkezései csak a felszámolás alatt álló adós vagyonának felhasználását korlátozzák, a perbeli esetben azonban a tartozások kiegyenlítésére nem a felszámolás alatt álló felperes, hanem az alperes vagyonából került sor. Az alperes továbbá kiemelte, a perbeli tartozásátvállalási megállapodás még a felperes felszámolásának kezdő időpontját megelőzően jött létre, így a felperes felszámolásának elrendelése önmagában nem teszi kizárttá azt, hogy az alperes teljesítse a megállapodás szerinti kötelezettségeit. A felperes által e körben hivatkozott eseti döntések a hitelezői követelések adós általi kielégítésével összefüggésben születtek, ezért a perbeli esetre nem irányadóak.

Az alperes véleménye szerint továbbá a megállapodás alapján közvetlenül a felperessel szemben akkor sem terhelné pénzfizetési kötelezettség, ha a megállapodásban vállaltakat nem teljesítette volna, e körben felperes tévesen értelmezi a megállapodás 7.2. pontját.

A kereset azért is megalapozatlan, mert a felszámolás elrendelésével „lehetetlenült” annak lehetősége, hogy az átvállalt tartozások összegének a megfizetésével hozza felperest olyan helyzetbe, hogy a szállítókkal szembeni kötelezettségeit teljesíthesse, a felszámolási eljárás szabályaira figyelemmel ugyanis nincs lehetőség arra, hogy az alperesi befizetést felperes közvetlenül a szállítói tartozások kiegyenlítésére fordítsa.

Szükségtelen a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás, mert jogkérdés annak eldöntése, hogy felperes igényt tarthat-e a kereseti kérelem szerinti összeg megfizetésére.

A kereset elutasításának van helye azért is, mert a felperes nem bizonyította, hogy az általa állított szerződésszegésből eredően a kereseti előadás szerinti kár érte volna, a rendelkezésre álló adatok alapján ezzel szemben egyértelműen megállapítható, hogy a tartozásátvállalással az alperes kötelezettségei a felperes vagyonába kerültek, így a kereset elbírálása körében nincs jogi jelentősége annak, hogy e kötelezettségeket az alperes hogyan elégítette ki.

Az elsőfokú bíróság 2012. december 12-én meghozott 7.G.40.474/2011/19. számú ítéletével a keresetet elutasította, a felperest az alperes részére 1.905.000 forint perköltség, továbbá az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az alperes között 2011. március 9-én - a felek által sem vitatottan - érvényes megállapodás jött létre az abban meghatározott tartozások átvállalása tárgyában. A továbbiakban a Ptk. 332. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra utalva kifejtette, tartozásátvállalás esetén a jogosult hozzájárulása nem a tartozásátvállalás létrejöttéhez, hanem annak a jogosulttal szembeni hatályossá válásához, vagyis az eredeti kötelezett személyének megváltozásához szükséges. A jogosulti hozzájárulás érvényessége nincs alakszerűséghez kötve, e hozzájárulás esetén az eredeti kötelezett szabadul kötelezettsége alól és helyébe a jogosulttal szemben új kötelezettként a tartozás átvállalója lép.

Az elsőfokú bíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a felszámolás elrendelése után az alperes joghatályosan teljesíthette-e a tartozásátvállalási megállapodás szerinti kötelezettségeit. E körben mindenekelőtt azt rögzítette, hogy a peres felek 2011. márciusi megállapodása arra nézve nem tartalmazott rendelkezést, hogy az alperes milyen időpontig köteles beszerezni a szállítók hozzájárulását a tartozás átvállalásához. A továbbiakban a Cstv. 4. § (1) bekezdésére, 34. § (2) bekezdésére, 38. § (3) bekezdésére és a felperes által hivatkozott eseti döntésekre utalva kifejtette, a Cstv. rendelkezései a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet hitelezőinek a felszámolás körébe tartozó vagyonból történő kielégítésére vonatkoznak, azonban a perbeli esetben a felperes és az alperes között a felperes felszámolás alá kerülését megelőzően létrejött megállapodás alapján a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett felperesi tartozások, kötelezettségek az alperes vagyonába kerültek. A felperes által becsatolt hitelezői nyilvántartásokból megállapíthatóan a felperesi szállítók követelésének nagy részét a perbeli tartozásátvállalás alapján az alperes teljesítette, így a megállapodás szerinti tartozásátvállalás teljes összegének megfizetésére a felperes nem tarthat igényt. A felperes ugyanakkor a bíróság felhívására sem dolgozta ki azt, hogy a tartozásátvállaláshoz hozzájáruló szállítók közül kik érvényesítenek hitelezői igényt a felszámolási eljárásban és milyen összegben, mert jogi álláspontja szerint az alperesre hárult volna annak bizonyítása, hogy a felszámolás kezdő időpontja előtt milyen összegű szállítói követelést egyenlített ki, e körben azonban az alperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes szerződésszegése legfeljebb azon szállítói követelések tekintetében lenne megállapítható, amelyek jogosultjai hozzájárultak ugyan a tartozásátvállaláshoz, majd utóbb a felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentéssel is éltek, a hozzájárulást megtagadó szállítók esetén azonban a megállapodás 7.2. pontja alapján az alperes közvetlenül a szállítók felé köteles teljesíteni. Mindezekre tekintettel a tartozásátvállalási megállapodás teljes összegének megfizetésére irányuló keresetet az elsőfokú bíróság megalapozatlannak találta.

A szakértői bizonyítás elrendelésére irányuló felperesi bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság azért mellőzte, mert a rendelkezésre álló adatok alapján a felperes követelésének megalapozatlansága a kifejtettek szerint megállapítható volt, így nem volt szükség a szakértői bizonyítás lefolytatására annak tisztázása érdekében, hogy a hitelezői igények alperesi előadás szerinti kiegyenlítése az alperes könyveiben miként került rögzítésre.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, az alperes keresete szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

A perben tett korábbi nyilatkozatait fenntartva és részben megismételve a felperes egyebek mellett sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság hiányosan, illetve esetenként iratellenesen megállapított tényállásra alapította ítéletét, nem vette figyelembe azt, hogy a megállapodásban foglalt kötelezettségének alperes sem a megállapodás 4.1., 4.2. és 7.2. pontjában meghatározott határidőn belül, sem azt követően a felperesi felszólítások ellenére nem tett eleget, a megállapodás teljesítésével késedelembe esett, ily módon szerződésszegést követett el.

A Ptk. 332. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra utalva a felperes az elsőfokú ítélet azon megállapítását is vitatta, hogy a 2011. márciusi megállapodás aláírásával az abban megjelölt felperesi szállítói tartozások az alperes vagyonába kerültek. Hangsúlyozta, rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperesi felszámolás kezdő időpontjáig az alperes többszöri felszólítás ellenére sem értesítette a jogosultakat a tartozásátvállalásról, nem szerezte be hozzájáruló nyilatkozataikat, így a tartozásátvállalási megállapodással érintett valamennyi felperesi szállítói tartozás a felszámolás kezdő időpontjában a felperes vagyonába tartozott, ezért arra nézve a Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint csak a felperes felszámolója tehet joghatályos nyilatkozatot, a szállítók és bérbeadók pedig e követeléseik kielégítésére már csak a Cstv.-ben szabályozott eljárási rendben, a Cstv. 57. §-a szerinti sorrend figyelembevételével tarthattak igényt.

Mindezekből a felperes véleménye szerint az következik, hogy az alperes csak azon szállítói követelések tekintetében mentesülhet a vele szemben a 2011. márciusi megállapodás 7.2. pontja alapján fennálló fizetési kötelezettsége teljesítése alól, amelyekre nézve bizonyítja, hogy kielégítésük még a felszámolás kezdő időpontját megelőzően megtörtént. Ennek bizonyítására az alperes által a perben csatolt szállítói nyilatkozatok nem alkalmasak, mert azokból sem az egyes szállítói követelésekre nézve a tartozásátvállaló nyilatkozat jogosulttal szembeni

hatályosulásának időpontja, sem a tartozásátvállalás összege nem állapítható meg. A 2012. tavaszi keltezésű nyilatkozatok tartalma egyébként is ellentétes az alperes korábbi nyilatkozatával, így különösen a 2011. májusi felperesi felszólításokra küldött alperesi válaszevélben foglaltakkal.

Felperes sérelmezte az általa indítványozott szakértői bizonyítás mellőzését is, hangsúlyozva, erre mindenképpen szükség lett volna annak bizonyítása érdekében, hogy a felszámolás kezdő időpontjáig az alperes milyen szállítói tartozásokat egyenlített ki. A szakértői bizonyítás hiányában az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el a keresetet, egyebekben az eljárási szabályokat is lényegesen megsértette, amikor a jogalap körébe tartozó releváns tények tisztázására irányuló felperesi bizonyítási indítványnak nem tett eleget.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, lényegében helyes indokai alapján. Hangsúlyozta, a tartozásátvállalási szerződés érvényesen létrejött, nincs akadálya annak, hogy a kötelezett személyében a felszámolási eljárás megindulását követően következzen be változás. A felperes egyebekben nem bizonyította, hogy az érintett szállítók, illetve bérbeadók a felszámolási eljárásban hitelező igénybejelentést terjesztettek volna elő.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges tényállást helytállóan állapította meg, és abból érdemben helytálló jogi következtetést levonva utasította el a felperes keresetét.

A felperes arra hivatkozással kérte az alperes marasztalását, hogy felszámolásának kezdő időpontjáig az alperes nem tett eleget a 2011. március 9-i tartozásátvállalási megállapodás szerinti kötelezettségeinek. A felperesi álláspont szerint az alperes szerződésszegő magatartása következtében a szállítói tartozások a felperes felszámolásának kezdő időpontja előtt nem szálltak át az alperesre, és miután a kötelezett személyében nem következett be a Ptk. 332. § (2) bekezdése szerinti alanyváltozás, a kötelezettségek a felperes felszámolás körébe tartozó vagyonába kerültek, a Cstv. rendelkezéseire tekintettel e kötelezettségek jogosultjainak az alperes általi közvetlen kielégítésére már nincs jogszabályi lehetőség. Ezért alperes a tartozásátvállalási megállapodásban vállalt kötelezettségét már csak a tartozásátvállalással érintett szállítói követelések kereseti előadás szerinti arányos összegének a felperes részére történő megfizetésével teljesítheti, így hozva felperest abba a helyzetbe, hogy a felszámolási vagyonból a szállítókkal szembeni tartozásait a felszámolási eljárás szabályainak megfelelően kiegyenlíthesse. A felperes keresete tehát szerződésszegésből - a 2011. március 9-i tartozásátvállalási megállapodás teljesítésének elmulasztásából - eredő kártérítési igény érvényesítésére irányul.

A tartozásátvállalásról a Ptk. 332. §-a rendelkezik. Az (1) bekezdés szerint ha valaki a kötelezettel megállapodik abban, hogy tartozását átvállalja, köteles a jogosult

hozzájárulását kérni, ha pedig azt a jogosult megtagadja, a kötelezettet olyan helyzetbe hozni, hogy az a lejáratkor teljesíthessen. A (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, ha a jogosult a tartozásátvállaláshoz hozzájárul, a tartozásátvállaló a kötelezett helyébe lép.

A tartozásátvállalás tehát valamely követelés kötelezettje és a tartozást átvállaló személy közötti kétoldalú jogügylet, amelynek eredményeképp a követelés jogosultjának hozzájárulása esetén alanyváltozás következik be a tartozásátvállalás tárgyát képező kötelezettség kötelezettje személyében akként, hogy az eredeti kötelezett helyébe a követelés jogosultjával szemben új kötelezettként a tartozást átvállaló lép. A jogosulti hozzájárulás megadását követően a jogosult követelését már csak a tartozásátvállalóval, mint új kötelezettel szemben érvényesítheti.

A Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján eltérő rendelkezés hiányában a szerződésszegésből eredő kártérítésre is irányadó, a polgári jogi kártérítési felelősség általános feltételeiről rendelkező Ptk. 339. § (1) bekezdés szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A kártérítési felelősség jogalapja körében ezen együttes feltételek közül a károkozás tényét, a károkozó magatartást, a kár és a magatartás közötti okozati összefüggést a kártérítési igényt érvényesítő fél köteles bizonyítani, e feltételek bizonyítottsága esetén a károkozó akkor mentesülhet a kártérítési felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az nem volt vitás a perben, hogy a felek között 2011. március 9-én a felperesi szállítói tartozások egy részének alperesi átvállalására irányuló érvényes megállapodás jött létre, amint azt az elsőfokú ítélet indokolása is helytállóan rögzíti.

A felek perben kifejtett jogi álláspontjára tekintettel az elsőfokú bíróság azt is helytállóan rögzítette ítélete indokolásában, hogy a jogvita elbírálásakor abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a peres felek közötti érvényes tartozásátvállalási megállapodás alapján a felperes felszámolásának kezdő időpontját követően az alperes joghatályosan teljesíthette-e a megállapodás szerinti kötelezettségeit a felperesi szállítókkal szemben vagy sem. Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor ennek vizsgálatakor a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) felperes által hivatkozott rendelkezéseiből indult ki.

A fellebbezésben előadottakra is figyelemmel a per eldöntése, illetve a fellebbezés elbírálása szempontjából annak van alapvető jelentősége, hogy mi minősül a felperes felszámolás körébe tartozó vagyonának, illetve hogy a felperes felszámolás kezdő időpontjában fennálló kötelezettségei a felszámolás körébe tartozó vagyon részét képezik-e.

A Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja szerint vagyon mindaz, amit a számvitelről szóló törvény befektetett eszköznek vagy tárgyi eszköznek minősít.

A 4. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a felszámolási eljárás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően az eljárás tartama alatt szerez.

A 34. § (2) bekezdése a felszámolás kezdő időpontjától az adós gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozat megtételére kizárólag a felszámolót jogosítja fel.

A 38. § (3) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni.

A számvitelről szóló, többször módosított 2000. évi C. törvény (Sztv.) 22-33. §-ai, valamint 1. számú melléklete tartalmaz rendelkezéseket a gazdálkodó szervezetek vagyonára, mérlegére, a mérleg tagolására, az eszközökre, köztük a befektetett és forgóeszközökre nézve. Az Sztv. rendelkezései szerint a gazdálkodó szervezet kötelezettségei nem tartoznak sem a befektetett eszközök, sem a forgóeszközök közé, a kötelezettségek kívül esnek mind a befektetett eszközök, mind a tárgyi eszközök fogalmi körén, a mérlegben a kötelezettségek nem az eszközök (aktívák), hanem a tartozások (passzívák) között kerülnek kimutatásra.

Mindezekből következően a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet kötelezettségei nem tartoznak a gazdálkodó szervezet Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja és 4. § (1) bekezdése szerinti felszámolási vagyona körébe, a felszámolás körébe tartozó vagyonnak kizárólag a gazdálkodó szervezet befektetett eszközei és forgóeszközei minősülnek. Ebből pedig értelemszerűen az is következik, hogy a Cstv. 38. § (3) bekezdése csak a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet tartozásainak, kötelezettségeinek, a felszámolás körébe tartozó vagyonból történő kielégítésére irányadóak, nem teszik azonban kizárttá azt, hogy a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet kötelezettségei tartozásátvállalás eredményeként - a Ptk. 332. §-ában meghatározott feltételek fennállta esetén - akár a felszámolás kezdő időpontját követően is a gazdálkodó szervezetről a tartozást átvállaló személyre szálljanak át, és általa nyerjenek kielégítést, így módon csökkentve az adóssal szemben a felszámolási vagyon terhére a felszámolási eljárás keretében, az eljárás rendje szerint érvényesíthető követeléseket.

A felperes keresetében és fellebbezésében kifejtett jogi állásponttal szemben tehát a fentiekre figyelemmel nem volt jogszabályi akadálya annak, hogy alperes a felperes felszámolása kezdő időpontja után is teljesítthesse a nem vitásan érvényes tartozásátvállalási szerződésben vállalt kötelezettségeit, ezért a kereset elbírálása körében nincs jogi jelentősége annak, hogy a jogosulti hozzájárulás megadására, illetve a tartozás kiegyenlítésére a felszámolás kezdő időpontja előtt, vagy azt követően került sor.

Alperes a jogosulti hozzájáruló nyilatkozatok csatolásával bizonyította a tartozásátvállaláshoz az érintett szállítók hozzájárulásának megadását. A jogosulti hozzájárulás megadásával pedig - ennek időpontjától függetlenül - a kötelezett

személyében a Ptk. 332. §-a szerinti alanyváltozás következett be, ezen tartozások kötelezettje a jogosulti hozzájárulás időpontjától már nem a felperes, hanem az alperes, aki kötelezettségét a tartozásátvállaláshoz hozzájáruló szállítóval szemben tartozik teljesíteni. Így e tartozások megfizetésére felperes az alperessel szemben már nem tarthat igényt. A bérleti, illetve üzemeltetési díjakkal összefüggésben pedig az alperes által csatolt nyilatkozatok alapján az volt megállapítható, hogy a nyilatkozó cégekkel szemben felperest már nem terheli a tartozásátvállalási megállapodással érintett fizetési kötelezettség.

A korábban már kifejtettek szerint mindezekre tekintettel a perben a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a tartozásátvállalással érintett kötelezettségei közül melyek nem szálltak át az alperesre, illetve az átvállalt, de át nem szállt tartozások közül az alperes részéről milyen összegű tartozások kiegyenlítésére nem került sor, és erre tekintettel megállapítható-e, hogy a tartozásátvállalási megállapodás megszegése miatt felperest kár érte, ha igen, milyen összegű. A felperes azonban - eltérő jogi álláspontjára tekintettel - az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének e körben az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem tett eleget. Ezért helytálló az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítélete.

A per eldöntése, illetve a fellebbezés elbírálása körében a felperes fellebbezésében kifogásolt egyéb körülményeknek - az ítéleti tényállás hiányos, illetve iratellenes volta, a tartozásátvállalással érintett szállítói tartozások vonatkozásában kötelezetti oldalon bekövetkezett alanyváltozás időpontja - már nem volt jogi jelentősége, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla érdemben nem vizsgálta.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, míg a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt jogorvoslati illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. november 19.

. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.
bíró